**Čtvrtek 24. listopadu 2022**

P9_TA(2022)0418

# Pokračující represe vůči demokratické opozici a občanské společnosti v Bělorusku

**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 24. listopadu 2022 o pokračujících represích vůči demokratické opozici a občanské společnosti v Bělorusku (2022/2956(RSP))**

(2023/C 167/07)

*Evropský parlament*,

— s ohledem na svá předchozí usnesení o Bělorusku,

— s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv a na všechny úmluvy o lidských právech, jichž je Bělorusko smluvní stranou,

— s ohledem na závěry Rady ze dne 12. října 2020,

— s ohledem na závěry Evropské rady ze dne 21. a 22. října 2021,

— s ohledem na zprávy vypracované mezinárodními a nezávislými běloruskými lidskoprávními organizacemi,

— s ohledem na zprávy o stavu lidských práv v Bělorusku ze dne 4. května 2021 a 20. července 2022 vypracované zvláštní zpravodajkou OSN Anaïs Marinovou pro Radu OSN pro lidská práva a na výzvu odborníků OSN ze dne 10. října 2022 k okamžitému propuštění uvězněného nositele Nobelovy ceny a dalších obránců práv v Bělorusku,

— s ohledem na zprávu vysokého komisaře OSN pro lidská práva ze dne 4. března 2022 o stavu lidských práv v Bělorusku před prezidentskými volbami v roce 2020 a po jejich ukončení,

— s ohledem na prohlášení ministrů zahraničních věcí skupiny G7 ze dne 4. listopadu 2022 o Bělorusku,

— s ohledem na prohlášení zástupce Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) pro svobodu sdělovacích prostředků ze dne 13. července 2022 o soustavném věznění novinářů a pracovníků sdělovacích prostředků v Bělorusku,

— s ohledem na prohlášení Evropské služby pro vnější činnost (ESVČ) ze dne 7. října 2022 o odsouzení zástupců nezávislých sdělovacích prostředků,

— s ohledem na čl. 144 odst. 5 a čl. 132 odst. 4 jednacího řádu,

A. vzhledem k tomu, že běloruský režim se systematickým útlakem občanské společnosti a obránců lidských práv snaží umlčet všechny nezávislé hlasy, které ještě v Bělorusku zbývají; vzhledem k tomu, že podle odhadů již někdy bylo za protesty proti režimu zadrženo přes 10 000 Bělorusů; vzhledem k tomu, že obránci lidských práv, opoziční politici, zástupci občanské společnosti, umělci, nezávislí novináři, představitelé a členové odborových svazů a další aktivisti musí soustavně čelit násilnému útlaku a bývají nuceni uprchnout ze země;

B. vzhledem k tomu, že porušování lidských práv v Bělorusku se od srpna 2020 stupňuje a že v listopadu 2022 se v něm nacházelo více než 1 400 politických vězňů, včetně letošního nositele Nobelovy ceny za mír Alese Bjaljackého; vzhledem k tomu, že na seznamu vězňů jsou i nezletilé osoby, zdravotně postižené osoby, důchodci a vážně nemocné osoby; vzhledem k tomu, že procesy s politickými vězni pokračují a že je vynášen bezprecedentní počet odsuzujících rozsudků;

C. vzhledem k tomu, že stále častěji dochází k tvrdým zásahům proti běloruskému demokratickému opozičnímu hnutí, které se těší široké podpoře; vzhledem k tomu, že v říjnu 2022 odsoudil obvodní soud v Grodnu politického aktivistu Mikalaje Autuchoviče ke 25 letům odnětí svobody na základě zcela vykonstruovaných obvinění, která zahrnovala i vlastizradu; vzhledem k tomu, že se jedná o zatím nejdelší trest odnětí svobody, který kdy byl odpůrci Lukašenkova režimu uložen; vzhledem k tomu, že pan Autuchovič, který v létě zahájil protestní hladovku, je od svého uvěznění vystaven bití a mučení;

D. vzhledem k tomu, že kromě pana Autuchoviče bylo obžalováno dalších 11 osob (jmenovitě Paval Sava, Halina Dzerbyšová, Volga Majoravová, Viktar Sněhur, Uladzimir Hundar, Sjarhej Rezanovič, Pavel Rezanovič, Ljubov Rezanovičová, Iryna Melcherová, Antan Melcher a Irina Haračkinová, známí jako „Autuchovičova dvanáctka"), nad nimiž byly vyneseny tresty odnětí svobody v úhrnu 169 a půl roku; vzhledem k tomu, že někteří z nich byli opakovaně umístěni na samotku poté, co jejich rodiny ohlásily kruté zacházení a dokonce mučení ze strany pracovníků vězeňské ostrahy;

E. vzhledem k tomu, že běloruské soudy vynesly stovky nespravedlivých a svévolných rozsudků v politicky motivovaných procesech souvisejících s tzv. případem „kolového tance", a že během těchto procesů se slyšení často konala za zavřenými dveřmi, nebylo zajištěno řádné soudní řízení a diplomatům EU byl odepřen přístup do soudní síně;

F. vzhledem k tomu, že Vyšetřovací výbor Běloruska zahájil řízení v nepřítomnosti proti vůdcům běloruské demokratické opozice a členům Koordinační rady, mezi nimiž je i Svjatlana Cichanouskaja, Paval Latuška, Volha Kavalkovová, Marija Marozová, Sjarhej Dyleuski, Dzmitry Navoša, Valerija Zanemonskaja, Daniil Bohdanovič, Janina Sazanovičová, Volha Vysockaja, Aleksandra Gerasimovová, Aljaksandr Opejkin a Dzmitry Solovjev;

G. vzhledem k tomu, že vůdci a zástupci demokratických opozičních stran jsou stále vězněni v nelidských podmínkách, mezi nimi například Pavel Sevjarynec, Mikalaj Kazlov, Antanina Kavalevová, Aksana Aljaksejevová, Tatsiana a Dzmitry Kaneuski, Ihar Salavej, Pavel Spiryn, Uladzimir Njapomnjaščych, Aljaksandr Agrajcovič, Pavel Belavus, Andrej Kudzik, Mikolaj Sjarhjenka, Ramuald Ulan, Aljaksandr Nahela, Andrej Kabanav, Artur Smaljakov, Andrej Asmalouski, Dzjana Čarnušinová, Mikolaj Statkevič, Sjarhej Cichanouski, Viktar Babaryka, Maryja Kalesnikavová, Maksim Znak, Ihar Losik, Sergej Spariš;

H. vzhledem k tomu, že běloruský režim nevyšetřuje tisíce ohlášených případů policejní brutality; vzhledem k tomu, že místo toho povyšuje a odměňuje osoby zodpovědné za tyto akty násilí; vzhledem k tomu, že velmi rozšířená beztrestnost za porušování lidských práv prohlubuje zoufalou situaci obyvatel Běloruska; vzhledem k tomu, že absence právního státu znemožňuje běloruským občanům právo na spravedlivý proces;

I. vzhledem k tomu, že Bělorusko je jedinou zemí v Evropě, která používá trest smrti, a že nedávno oznámilo, že budou vykonány popravy politických odpůrců režimu; vzhledem k tomu, že v lednu 2022 byl novelizován trestní zákoník Běloruska, který Lukašenka stvrdil podpisem v květnu 2022, čímž byl trest smrti rozšířen na „pokus o spáchání teroristického činu", a že konečným cílem je zakročit proti politickým disidentům a zavést řízení v nepřítomnosti na základě obvinění z extremismu nebo terorismu;

J. vzhledem k tomu, že se Lukašenkův režim stále uchyluje k mučení a že političtí vězni nadále informují o zhoršujících se zdravotních podmínkách, ponižování a nelidském a krutém zacházení; vzhledem k tomu, že Lukašenka ve svém tažení proti lidskoprávním aktivistům a novinářům přitvrdil a nechal uvěznit významného novináře a aktivistu Andrzeje Poczobuta, který je příslušníkem polské menšiny v Bělorusku, a zařadil jej na „seznam teroristů"; vzhledem k tomu, že se vystupňovalo nepřijatelné pronásledování polské menšiny a dalších národnostních menšin a že běloruské orgány nedávno přijaly rozhodnutí, kterými chtějí zlikvidovat výuku v polštině a litevštině, provádějí domovní prohlídky u představitelů polské komunity a ničí polské hřbitovy a hroby básníků, spisovatelů, odbojářů a vojáků Zemské armády; vzhledem k tomu, že orgány ukončily smlouvu o bezplatném využívání „červeného" kostela římskokatolickou farností sv. Šimona a sv. Heleny, která následně musela kostel vyklidit;

K. vzhledem k tomu, že podle zvláštní zpravodajky pro stav lidských práv v Bělorusku hrozí vysokoškolským studentům svévolné zatýkání, neoprávněné propuštění či vyloučení ze studia, čímž je evidentně ohrožena jejich akademická svoboda;

**Čtvrtek 24. listopadu 2022**

L. vzhledem k tomu, že Bělorusko odstoupilo od Aarhuské úmluvy, díky níž byla významně posílena přístupová práva, udržitelný rozvoj a environmentální demokracie;

M. vzhledem k tomu, že běloruské orgány se často uchylují ke sledování, online cenzuře a dezinformacím a používají technologie ke kontrole obyvatelstva; vzhledem k tomu, že tyto represivní praktiky jsou dalším krokem na cestě k digitálnímu autoritářství a potlačování digitálních práv běloruských občanů, což vede ke stále většímu zastrašování občanů a zmenšování občanského prostoru; vzhledem k tomu, že v důsledku toho již neexistuje svoboda slova;

N. vzhledem k tomu, že dne 14. listopadu 2022 informovaly nezávislé sdělovací prostředky o trestním stíhání Ireny Valiusové a Renaty Dzemančukové, vedoucích představitelek Svazu Poláků v Bělorusku;

O. vzhledem k tomu, že Lukašenkův režim v Bělorusku i nadále pomáhá Rusku v jeho neodůvodněné agresivní válce proti Ukrajině tím, že mu umožňuje využívat běloruské území k vojenským útokům proti Ukrajině;

P. vzhledem k tomu, že Bělorusové, kteří se připojili k protiválečnému hnutí, jsou cílem represivních opatření, jsou umisťováni do správní vazby nebo obžalováni z trestných činů, včetně právníka Alexandra Danileviče, který je trestně stíhán v souvislosti s podepsáním veřejné petice proti válce na Ukrajině, a tří běloruských občanů – Dzjanise Dzikuna, Dzmitryho Raviče a Aleha Malčanava, kteří byli obviněni z terorismu za sabotáž železniční infrastruktury ve snaze zabránit přepravě ruského vojenského vybavení;

Q. vzhledem k tomu, že středisko pro lidská práva Vjasna je předmětem několika trestních vyšetřování, přičemž byla vznesena obvinění např. proti Alesovi Bjaljackému, Valjancinu Stefanovičovi, Uladzimiru Labkovičovi, Marfě Rabkovové, Leanidu Sudalenkovi, Taccjaně Lasicové a Andreji Čapjukovi;

R. vzhledem k tomu, že bylo zlikvidováno nebo je v likvidaci více než 600 nevládních organizací, včetně prakticky všech lidskoprávních skupin působících v této zemi; vzhledem k tomu, že stále probíhá pronásledování nezávislých odborů a jejich vůdci a aktivisté, např. Aljaksandr Jarašuk, Henadz Fedynič, Sjarhej Antusevič, Michail Gromov, Iryna Bud-Husaimová, Janina Malašová, Vasil Berasnieu, Zinajda Michnjuková, Aljaksandr Mišuk, Ihar Povarav, Jauhen Hovar, Arcjom Žernak a Daniil Čeunakov, zůstávají ve vězení; vzhledem k tomu, že v červenci Nejvyšší soud Běloruska zlikvidoval Běloruský kongres demokratických odborů, který je zastřešující organizací pro nezávislé odbory, čímž prakticky zakázal veškeré nezávislé odbory;

S. vzhledem k tomu, že jednou ze skupin, na které se režim zaměřuje nejvíce, jsou i nadále novináři, např. Kacjaryna Andrejevová, Iryna Slaunikava, Sjarhej Sacuk, Ihar Losik, Xenia Luckina a Andrej Kuznečyk; vzhledem k tomu, že dne 6. října 2022 odsoudil oblastní soud v Minsku tři novináře ze zakázaného nezávislého média BelaPAN, konkrétně šéfredaktorku Irynu Leušynovou, ředitele Dzmitryho Navažylava, zástupce ředitele Andreje Aljaksandrava, a také nezávislou novinářku Irynu Zlobinovou, k trestu odnětí svobody v rozmezí od 4 do 14 let;

T. vzhledem k tomu, že neustále dochází k porušování svobody pokojného shromažďování; vzhledem k tomu, že od zfalšovaných prezidentských voleb v srpnu 2020 nebyly povoleny žádné opoziční pouliční protesty;

U. vzhledem k tomu, že Lukašenka pokračuje ve své politice rusifikace Běloruska, kdy se snaží marginalizovat a zničit projevy národní identity Bělorusů, a to z hlediska jazyka, vzdělávání i kultury, a používá k tomu svévolné zatýkání, zadržování a zejména brutální zacházení s představiteli kultury;

1. nadále vyjadřuje pevnou solidaritu s běloruským lidem a s členy demokratické opozice a občanské společnosti, kteří se stále zasazují za svobodné, svrchované a demokratické Bělorusko;

2. připomíná, že EU a její členské státy neuznaly výsledky prezidentských voleb z roku 2020 kvůli široce rozšířenému falšování výsledků a manipulaci s nimi, a neuznávají tedy ani Aljaksandra Lukašenku jako běloruského prezidenta; vyzývá k trvalé podpoře běloruské demokratické opozice a nezávislé občanské společnosti, včetně členů evropských politických rodin; vítá vytvoření Společné přechodné vlády Běloruska vedené Svjatlanou Cichanouskou, jež následovala po zřízení

Koordinační rady a Národního protikrizového řízení; vyzývá demokratické opoziční síly, aby udržely a prosazovaly jednotu založenou na dosažení cíle svobodného, demokratického a nezávislého Běloruska; konstatuje, že řada Bělorusů považuje Svjatlanu Cichanouskou za vítězku prezidentských voleb v roce 2020;

3. znovu vyjadřuje svou neochvějnou podporu běloruské demokratické opozici a občanské společnosti a vyzývá je, aby dále jednaly v zájmu běloruského lidu a vypracovaly plán na reformu země; poukazuje na to, že vítězství Ukrajiny urychlí demokratické změny v Bělorusku; opakuje, že v souladu se zásadami OBSE musí být splněny legitimní požadavky běloruského lidu na demokracii založenou na lidských právech a základních svobodách, prosperitě, svrchovanosti a bezpečnosti; opakuje své předchozí výzvy ke konání nových svobodných a spravedlivých voleb pod mezinárodním dohledem Úřadu pro demokratické instituce a lidská práva OBSE;

4. důrazně odsuzuje neospravedlnitelné a politicky motivované rozsudky vynesené proti členům „Autuchovičovy dvanáctky“ i proti více než 1 400 zadržovaným politickým vězňům; požaduje okamžité ukončení násilí a represí a bezpodmínečné propuštění všech politických vězňů a všech osob svévolně zadržovaných, zatčených nebo odsouzených z politických důvodů a stažení veškerých obvinění proti nim; požaduje rovněž jejich plnou rehabilitaci a finanční odškodnění za újmu způsobenou v důsledku jejich nezákonného zadržování; v mezidobí zdůrazňuje, že je třeba poskytnout informace o jejich místě pobytu a podmínkách vazby a zajistit jim přístup k obhájcům dle jejich výběru a k lékařské pomoci a komunikaci s rodinnými příslušníky; požaduje, aby Lukašenkův režim umožnil sledování a monitorování soudních procesů se všemi politickými vězni, včetně prodemokratických aktivistů, členů demokratické opozice, obhájců lidských práv, novinářů a odborářů;

5. důrazně odsuzuje zapojení Běloruska do neodůvodněné a nevyprovokované ruské agresivní války proti Ukrajině; odsuzuje nové rozmístění ruských ozbrojených sil v Bělorusku; odsuzuje útočnou rétoriku běloruských představitelů vůči Ukrajině založenou na hrozbách; konstatuje, že Lukašenka a jeho spojenci jsou rovněž odpovědni za válečné zločiny na Ukrajině a měli by být pohnáni k odpovědnosti před mezinárodním tribunálem a Mezinárodním trestním soudem;

6. vyzývá Komisi, členské státy a ESVČ, aby při sledování a dokumentování případů porušování lidských práv, informování o těchto případech a následném zajišťování odpovědnosti pachatelů a spravedlnosti pro oběti spolupracovaly s mezinárodními partnery, jako je Moskevský mechanismus OBSE a Rada OSN pro lidská práva, a s místními obránci lidských práv a zástupci občanské společnosti; vítá a podporuje zřízení Mezinárodní platformy odpovědnosti pro Bělorusko; znovu opakuje, jak je důležité pokračovat v diplomatickém izolování Běloruska, v omezování diplomatické přítomnosti EU a jejích členských států v této zemi a v dalším izolování Běloruska v mezinárodních organizacích;

7. naléhavě vyzývá běloruské orgány, aby ukončily veškeré represe, pronásledování a mučení vlastních občanů a další špatné zacházení, včetně násilí na ženách a ohrožených skupinách obyvatel a násilného mizení osob; nadále odsuzuje nelidské podmínky v zadržovacích zařízeních a neustálé ponižování politických vězňů a zhoršování jejich zdravotního stavu;

8. vyjadřuje znepokojení nad údajnou nucenou prací vězňů v běloruských trestaneckých koloniích pro dodavatele významných společností se sídlem v EU; vyzývá všechny tyto společnosti, aby projevily obzvláštní péči a ukončily vztahy s běloruskými dodavateli, kteří v rámci svého dodavatelského řetězce využívají nucenou práci, potlačují občanská a politická práva svých zaměstnanců nebo otevřeně podporují násilný režim v zemi; vyzývá Radu, aby zavedla sankce vůči veškerým běloruským nebo mezinárodním společnostem působícím v Bělorusku, které ve svých dodavatelských řetězcích využívají nucenou práci, potlačují občanská a politická práva svých zaměstnanců nebo otevřeně podporují násilný režim v zemi; naléhavě vyzývá Lukašenkův režim, aby ukončil nucené práce v trestaneckých koloniích;

9. odsuzuje snahu Lukašenka o podrývání běloruské kultury, včetně kultury menšin, a o rusifikaci běloruského národa; vyzývá EU, aby podporovala běloruské nezávislé kulturní organizace, jako jsou divadla, sbory, školy, folklorní skupiny a umělci; s politováním konstatuje, že běloruské ministerstvo vnitra označilo vlastenecké heslo „Žive Belarus!“ („Ať žije Bělorusko!“) za nacistické;

**Čtvrtek 24. listopadu 2022**

10. důrazně odsuzuje používání běloruského území ruskou armádou k útokům na Ukrajinu; vítá kroky, které podnikla běloruská společnost proti používání území Běloruska k usnadnění ruské invaze na Ukrajinu; vyjadřuje podporu pluku Kastuše Kalinoŭského and pluku Pahonia, které podporují Ukrajinu při obraně proti ruské agresi; podporuje postoj běloruské demokratické opozice a občanské společnosti, podle nichž by mělo být Bělorusko uznáno za okupované nebo de facto okupované území, a přidává se k jejich výzvě k okamžitému stažení ruských vojáků z Běloruska a Ukrajiny;

11. opakovaně vyzývá Radu a Komisi, aby zabránily obcházení sankcí a aby v rámci dalších kol přijímání sankcí uložily Bělorusku stejné sankce jako Rusku a důsledně je uplatňovaly; vyzývá Komisi, spolutvůrce právních předpisů a členské státy, aby dokončily vytvoření právního režimu, který by umožňoval zabavení aktiv zmrazených v EU, včetně majetku Lukašenka, jeho rodiny a nejužšího okruhu osob umožňujících fungování režimu, včetně soudců, státních zástupců, propagandistů, členů milicí, KGB a bezpečnostních pracovníků zapojených do represí, ukládání trestů, nezákonného zadržování a mučení, a aby tyto prostředky nasměrovaly na podporu obětí a běloruské demokratické opozice;

12. vítá udělení Nobelovy ceny míru za rok 2022 obránci lidských práv, zakladateli Střediska pro ochranu lidských práv Vjasna a laureátu Sacharovovy ceny za rok 2020 Alesi Bjaljackému; odsuzuje uvěznění Alese Bjaljackého, Valjancina Stefanoviče a Uladzimira Labchoviče na základě politicky motivovaných obvinění z pašování a financování kolektivních akcí narušujících veřejný pořádek, v jejichž případě může být uložen trest odnětí svobody v délce až 12 let, a vyzývá k jejich okamžitému bezpodmínečnému propuštění; přidává se k výzvě předsedkyně norského Nobelova výboru, která Lukašenkův režim vyzvala k propuštění Alese Bjaljackého před 10. prosincem 2022, kdy proběhne slavnostní udělení Nobelovy ceny;

13. vítá vytvoření kontaktní supiny při Radě Evropy, k němuž došlo ve spolupráci s běloruskými demokratickými silami a občanskou společností; vybízí orgány EU, členské státy a mezinárodní organizace, aby prohloubily systematickou spolupráci s demokratickými zástupci Běloruska;

14. vítá, že EU a členské státy, zejména Polsko a Litva, poskytly pomoc a ochranu Bělorusům, kteří museli uprchnout ze země; vyzývá členské státy, aby pokračovaly v projevech solidarity s lidmi prchajícími z Běloruska, a vyzývá Komisi, aby tyto snahy i nadále podporovala;

15. vítá komplexní plán Komise na poskytování hospodářské podpory demokratickému Bělorusku, požaduje však, aby byly tyto prostředky okamžitě uvolněny na podporu klíčové činnosti občanské společnosti, nezávislých sdělovacích prostředků, odborových svazů a běloruské opozice v exilu, a na pomoc osobám, které prchají před represivním režimem; vyzývá evropské politické strany a nadace, aby poskytly svým stranickým členům z Běloruska a širší opozici přímou podporu; vyzývá Komisi, aby i nadále podporovala nezávislé sdělovací prostředky, zejména nová média jako portál Nexta, který přes svou širokou diváckou a čtenářskou základnu v Bělorusku zatím od EU nezískal žádnou finanční podporu;

16. naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby i nadále pomáhaly demokratické opozici, občanské společnosti a obráncům lidských práv, zástupcům odborových svazů a nezávislým sdělovacím prostředkům v Bělorusku a v cizině, aby je připravila na budoucí demokratickou transformaci země; oceňuje místopředsedu Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku za to, že na zasedání Rady pro zahraniční věci, mj. na zasedání u kulatého stolu, které proběhlo dne 14. listopadu 2022, pravidelně zve Svjatlanu Cichanouskou; vítá v této souvislosti vytvoření Mise pro demokratické Bělorusko v Bruselu;

17. vyzývá Komisi a členské státy, aby vypracovaly pravidla a postupy k řešení případů, kdy obránci lidských práv a další aktivisté z řad občanské společnosti přišli o běloruské občanství, a aby poskytly podporu Bělorusům, kteří pobývají v EU a jejichž doklady totožnosti pozbydou zanedlouho platnosti nebo kteří nemají možnost získat doklady nové, protože se nemohou vrátit do Běloruska;

18. vyzývá Radu a místopředsedu Komise, vysokého představitele EU, aby kromě sankcí zvážili i další opatření a aby vypracovali jednotný komplexní dlouhodobý přístup k Bělorusku, který by byl úzce koordinován s podobně smýšlejícími zeměmi a mezinárodními organizacemi; vyzývá ESVČ, aby se ujala vedení při koordinaci této jednotné politiky s členskými státy a dalšími orgány a institucemi EU;

19. odsuzuje rozhodnutí Běloruska odstoupit od Aarhuské úmluvy, zejména v souvislosti se zahájením provozu jaderné elektrárny Astravěc, aniž by provedlo veškerá doporučení týkající se zátěžových testů, a vyjadřuje politování nad další nedbalostí, pokud jde o dodržování nejpřísnějších předpisů v oblasti jaderné bezpečnosti v jaderné elektrárně Astravěc; odsuzuje běloruský režim za brutální pronásledování ochránců životního prostředí, obránců lidských práv a nevládních organizací, které upozorňují na obavy o jadernou bezpečnost;

20. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, vládám a parlamentům členských států, Radě Evropy, Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě, orgánům Běloruské republiky a Ruské federace a zástupcům běloruské demokratické opozice.